LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 19, 01103 Vilnius, tel. +370 5 239 1001,
El. paštas zum@zum.lt, http://www.zum.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188675190

Seimo Kaimo reikalų komitetui		2026-10-26	Nr.	2D-3240
Žemės ūkio rūmams	Į	2026-10-08	Nr.	1D-LRS-146
Kopija		2026-09-28		1.03-0332
Aplinkos ministerijai				

DĖL KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO RINKLIAVŲ ŽEMĖS ŪKIO SUBJEKTAMS

Žemės ūkio ministerija (toliau – ŽŪM) gavo Seimo kaimo reikalų komiteto persiųstą Žemės ūkio rūmų (toliau – ŽŪR) raštą[1], adresuotą ir Aplinkos ministerijai, dėl Vietinės rinkliavos taisyklių[2] nuostatų skirtingo traktavimo savivaldybėse ir neproporcingo ūkių apmokestinimo už komunalinių atliekų tvarkymą.

Suprasdami pateiktos problemos aktualumą, pritariame ŽŪR nuomonei, kad rinkliavos sąlygos už mišrias komunalines atliekas, taikant Vietinės rinkliavos taisykles, savivaldybėse turi būti vienodos visoms žemės ūkio įmonėms ir savivaldybės negali nustatyti kitokių sąlygų ar kriterijų nei nustatyta Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme bei Vyriausybės tvirtinamose rinkliavos ar įmokos dydžio nustatymo taisyklėse ir jų taikymo procedūrose. Paminėtina, kad vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą problema yra kai kurių savivaldybių skirtingai apskaičiuojamos vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą žemės ūkio bendruomenės atstovams. Nors galiojantys teisės aktai, reglamentuojantys rinkliavos nustatymą, neleidžia savivaldybėms nustatyti nepagrįstų rinkliavų, savivaldybės vykdo savarankiškąsias funkcijas ir naudojasi teise nustatyti rinkliavą. Kad savivaldybės laikytųsi galiojančių teisės aktų reikalavimų dėl komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kainodaros galėtų padėti užtikrinti Vyriausybės atstovų įstaiga, vykdanti savivaldybių administracinę priežiūrą ir Valstybės kontrolės vykdomi auditai ar vertinimai. ŽŪM duomenimis, Aplinkos ministerija yra prašiusi minėtų institucijų tokius tikrinimus atlikti.

Paminėtina, kad ŽŪM, siekdama sumažinti neproporcingai didelę žemės ūkio veiklos subjektų finansinę naštą, susidarančią dėl prievolės mokėti vietines rinkliavas ar kitas įmokas už komunalinių atliekų surinkimą ir atliekų tvarkymą pagal Vietinės rinkliavos taisykles, 2025 m. parengė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimo Nr. 711 „Dėl Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų ir komunalinėms atliekoms nepriskiriamų buityje susidarančių atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) (TAIS Nr. 25-8503, derinimas 2025-05-16–2025-05-30). Tačiau atsižvelgdama į Nutarimo projektui pateiktas

[1] Seimo kaimo reikalų komiteto 2026-10-08 raštu Nr.1D-LRS-146 „Dėl ūkiuose susidarančių komunalinių atliekų tvarkymo apmokestinimo“ persiųstas Žemės ūkio rūmų 2026-09-28 raštas Nr. 1.02-0332 „Dėl komunalinių atliekų tvarkymo apmokestinimo“,
[2] Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklės, patvirtintos LR Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 „Dėl Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių patvirtinimo“,

nepritariančias pastabas (Savivaldybių asociacija „kategoriškai nepritarė“, Teisingumo ministerija nurodė, kad „pakeitimai nėra pakankamai pagrįsti“, Aplinkos ministerija – „siūlomas keitimas yra vienkartinis, nesisteminis laikytinas neatitinkančiu teisėkūros reikalavimų“) ŽŪM nusprendė stabdyti Nutarimo projekto derinimo procesą. Apie tai buvo informuotas Seimo Kaimo reikalų komitetas[3].

Taip pat paminėtina, kad Aplinkos ministerija, pagal ATĮ 20 str. 1 d. formuojanti valstybės politiką atliekų tvarkymo srityje, šiuo metu yra parengusi Vietinės rinkliavos taisyklių ir susijusio teisės akto – Nekilnojamojo turto objektų rūšių sąrašo[4] pakeitimo projektus, kurie artimiausiu metu bus pateikti derinti Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS). ŽŪM, kaip visada, derindama teikiamus teisės aktus, jų pakeitimus vertins atsižvelgdama į komunalinių atliekų rinkliavos problemos aktualumą dėl apmokestinimo pricipo ir kriterijų mokėti vietines rinkliavas už komunalinių atliekų tvarkymą žemės ūkio veiklos subjektams nustatymą.

Atkreipiame dėmesį, kad ir ŽŪR turi teisę dėl nustatyta tvarka viešinamų teisės aktų projektų teikti pastabas bei pasiūlymus per TAIS sistemą arba siųsti oficialius raštus su pastabomis teisės akto projekto rengėjui. Taip pat pažymime, kad ŽŪM nuolat pabrėžia Aplinkos ministerijai, kad būtina sumažinti neproporcingai didelę žemės ūkio veiklos subjektų finansinę naštą, susidarančią dėl prievolės mokėti vietines rinkliavas ar kitas įmokas už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą.

PRIDEDAMA. ŽŪM 2025-10-23 raštas Nr. 3JA-213 (8.14 E) „Dėl komunalinių atliekų tvarkymo rinkliavų žemės ūkio subjektams“ Žemės ūkio rūmams, 4 lapai.

Viceministras Kęstas Spūdys

Rita Adomavičienė, tel. +370 5 239 1156, el. p. rita.adomaviciene@zum.lt

[3] ŽŪM 2025-10-23 raštas Nr. 3JA-213 (8.14 E) „Dėl komunalinių atliekų tvarkymo rinkliavų žemės ūkio subjektams“.

[4] Nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkas arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatytą rinkliavą arba sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį, rūšių sąrašas, patvirtintas Aplinkos ministro 2013 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. D1-150.

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 19, 01103 Vilnius, tel. +370 5 239 1001,
El. paštas zum@zum.lt, http://www.zum.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188675190

Seimo Kaimo reikalų komitetui 2025-10-23 Nr. 3JA-213 (8.14 E)

Į 2025-10-06 Nr. S-2025-4357

Kopija:
Lietuvos kiaulių augintojų asociacijai 2025-00-29 01- 21

DĖL KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO RINKLIAVŲ ŽEMĖS ŪKIO SUBJEKTAMS

Žemės ūkio ministerija (toliau – ŽŪM) teikia informaciją dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimo Nr. 711 „Dėl Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų ir komunalinėms atliekoms nepriskiriamų buityje susidarančių atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – Nutarimo projektas) (TAIS Nr.25-8503, 2025-05-15).

Nutarimo Projekto tikslas – sumažinti neproporcingai didelę žemės ūkio veiklos subjektų finansinę naštą, susidarančią dėl prievolės mokėti vietines rinkliavas ar kitas įmokas už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą pagal Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų ir komunalinėms atliekoms nepriskiriamų buityje susidarančių atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisykles[1] (toliau – Taisyklės) redakciją ir suderinti Taisyklių ir Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (toliau – ATĮ) nuostatas.

Rengdama Nutarimo projektą, Ministerija įvertino Lietuvos ūkininkų sąjungos „Dėl teisės aktų tarpusavio suderinimo“[2] pateiktus argumentus, kad pagal Taisyklių nuostatas, žemės ūkio veikla užsiimantys asmenys privalo mokėti įmokas už pastatus, naudojamus galvijams, gyvuliams, paukščiams auginti (kiaulides, karvides, arklides, veršides, paukštides ir kitus kitos (fermų) paskirties pastatus), žemės ūkiui tvarkyti skirtus pastatus (svirnus, angarus, garažus ir kitus kitos (ūkio) paskirties pastatus), sandėliavimo paskirties pastatus, kuriuose laikomi žemės ūkio produktai ir (ar) žaliavos (grūdai, daržovės, vaisiai ir pan.). Tačiau ATĮ 2 straipsnio 38[1] dalyje nustatyta, kad „Komunalinėms atliekoms nepriskiriamos buityje susidarančios atliekos – fizinių asmenų kasdienėje buities veikloje (išskyrus jų vykdomą ūkinę komercinę veiklą, verslą ir profesinę veiklą) susidarančios ir savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose tvarkomos

[1] Patvirtintos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 „Dėl Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų ir komunalinėms atliekoms nepriskiriamų buityje susidarančių atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių patvirtinimo“;
[2] Lietuvos ūkininkų sąjungos 2025-02-25 raštas Nr. 25-02/083 „Dėl teisės aktų tarpusavio suderinimo“ LR aplinkos ministerijai, Kopija: LR Seimo Kaimo reikalų komitetui, LR žemės ūkio ministerijai

atliekos, neįskaitant buityje susidarančių atliekų, kurios pagal šį Įstatymą priskiriamos komunalinėms atliekoms, ir atliekų, už kurių tvarkymą pagal gamintojo ir importuotojo atsakomybės principą atsakingi gamintojai ir (ar) importuotojai. *Komunalinėms atliekoms nepriskiriamoms buityje susidarančioms atliekoms nepriskiriamos* gamybos, sveikatos priežiūros veikloje susidarančios atliekos, *žemės ūkio*, miškininkystės, žvejybos, septikų, taip pat kanalizacijos ir nuotekų valymo *atliekos*, įskaitant nuotekų dumblą, eksploatuoti netinkamos transporto priemonės“, o ATĮ 2 straipsnio 39 dalyje numatoma, kad „Komunalinės atliekos – mišrios ir atskirai surinktos buitinės (buityje susidarančios) atliekos, įskaitant popieriaus ir kartono, stiklo, metalų, plastiko, biologines, medienos, tekstilės, pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, taip pat stambiąsias atliekas, įskaitant čiužinius ir baldus, ir atliekos, surinktos iš kitų šaltinių, kai jos savo pobūdžiu ar sudėtimi yra panašios į buitines atliekas. *Prie komunalinių atliekų nepriskiriamos* gamybos, sveikatos priežiūros veikloje susidarančios atliekos, *žemės ūkio*, miškininkystės, žvejybos, septikų, taip pat kanalizacijos ir nuotekų valymo *atliekos*, įskaitant nuotekų dumblą, eksploatuoti netinkamos transporto priemonės ir statybinės atliekos“. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Ministerija darė išvadą, kad žemės ūkio atliekos nėra priskiriamos nei prie komunalinių atliekų, nei prie komunalinėms atliekoms nepriskiriamų atliekų.

Patvirtinus Nutarimo projekte numatytus pakeitimus įmokos pastovioji dedamoji dalis už pastatus, naudojamus galvijams, gyvuliams, paukščiams auginti (kiaulides, karvides, arklides, veršides, paukštides ir kitus kitos (fermų) paskirties pastatus), žemės ūkiui tvarkyti skirtus pastatus (svirnus, angarus, garažus ir kitus kitos (ūkio) paskirties pastatus), sandėliavimo paskirties pastatus, kuriuose laikomi žemės ūkio produktai ir (ar) žaliavos (grūdai, daržovės, vaisiai ir pan.), galės būti nustatyta tik pagal naudojamų komunalinių atliekų konteinerių skaičių, tūrį (dydį) ir ištuštinimo dažnį, t. y. nesant nurodytų kategorijų nekilnojamojo turto objektui priskirto komunalinių atliekų konteinerio, nebūtų mokama rinkliava už atliekų tvarkymą.

Nutarimo projektas buvo teiktas derinti suinteresuotiems subjektams pastaboms ir pasiūlymams gauti.

Savivaldybių asociacija nurodė, kad „jam *kategoriškai nepritaria*“, nes „Iš vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalines atliekas išskirtinėmis teisėmis negali būti išeliminuotas vienas subjektas – žemės ūkio paskirties nekilnojamasis turtas“.

Vilniaus miesto savivaldybės energetikos skyrius abejojo, ar patvirtinus Nutarimo projektu siūlomus pakeitimus „<....> *kaip bus užtikrinama*, kad pastatas, kuris bus nurodomas *kaip žemės ūkio veiklai vykdyti skirtas pastatas bus ir naudojamas pagal nurodytą paskirtį*. Ar nebus atvejų kuomet siekiant išvengti mokėjimų, pastatas bus tik fiktyviai registruojamas kaip žemės ūkio veiklai vykdyti, nors realiai jis bus naudojamas kitoms veikloms“. Tačiau, atkreipiame dėmesį, kad Pagal Statybos įstatymo 48 str. 1 d. 3 p. statinių, išskyrus energetikos objektų bei susisiekimo komunikacijų ir su

jomis susijusių kitų inžinerinių statinių, taip pat hidrotechnikos statinių Baltijos jūroje ir vidaus vandens telkiniuose, naudojimo priežiūrą atlieka būtent savivaldybių administracijos: tikrina, kaip statinių naudotojai vykdo Statybos įstatymo bei teisės aktų nustatytus statinių naudojimo reikalavimus. ir Administracinių nusižengimų kodekso nustatytais atvejais ir tvarka gali skirti administracines nuobaudas už reikalavimų nesilaikymą.

Teisingumo ministerija, nurodė, kad nors „žemės ūkio atliekos nepriskiriamos nei Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (toliau – ATĮ) 2 str. 38^1 d. nurodytoms komunalinėms atliekoms nepriskiriamoms buityje susidarančioms atliekoms, nei ATĮ 2 str. 39 d. nurodytoms komunalinėms atliekoms" , tačiau "<…> tai nepaneigia to, kad prie žemės ūkiui naudojamų objektų galėtų susidaryti ne tik žemės ūkio atliekos, o, pvz., ir komunalinės atliekos. Tokių atliekų tvarkymo finansavimui turėtų būti taikomos Projektu keičiamos Taisyklės" . Todėl „ Projekte dėstomi Taisyklių 18.2 ir 18.4 p. *pakeitimai nėra pakankamai pagrįsti*."

Aplinkos ministerijos, nuomone „Žemės ūkio ministerijos siūlomas vienkartinis, nesisteminis Taisyklių keitimas laikytinas neatitinkančiu teisėkūros reikalavimų. Pastebėtina, kad tapačią neproporcionalaus rinkliavos sumų skaičiavimo problemą patiria ir kiti subjektai, nepriklausantys žemės ūkio subjektų bendruomenei". Taip pat mano, kad „Vertintina, kad Žemės ūkio ministerijos parengtam *Nutarimo projektui neturi būti pritarta*, t. y. Taisyklėse turėtų likti galimybė savivaldybėms skaičiuoti rinkliavos sumas sandėliavimo paskirties, kitos (fermų) paskirties, kitos (ūkio) paskirties pastatų savininkams pagal kriterijus „NTO paskirtis ir NTO skaičius" ir „darbuotojų skaičius", dar ir dėl to, kad kol kas neišnaudota galimybė savivaldybėms apsikeisti gerąja praktika nustatant rinkliavos dydžius ir svarstyti atitinkamų savivaldybių tarybų tvirtinamų rinkliavos dydžio nustatymo teisės aktų pakeitimo poreikį". Papildomai Aplinkos ministerija nurodė, kad kreipsis į „Vyriausybės atstovų įstaigą, prašydama patikrinti, ar savivaldybių tarybų tvirtinami rinkliavos dydžio nustatymo teisės aktai neprieštarauja komunalinių atliekų tvarkymo apmokestinimo sritį reglamentuojantiems įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir kitiems su įstatymų įgyvendinimu susijusiems centrinių valstybinio administravimo subjektų priimtiems teisės aktams, ir nustatyti, ar savivaldybių administravimo subjektų veiksmai ir (ar) neveikimas apmokestinant komunalinių atliekų turėtojus nepažeidė viešojo intereso. Gavus ir išnagrinėjus Vyriausybės atstovų įstaigos prašomos atlikti veiklos rezultatus, Aplinkos ministerija svarstys sisteminės teisės aktų, reglamentuojančių komunalinių atliekų turėtojų apmokestinimą rinkliava, peržiūros poreikį."

Atsižvelgus į Nutarimo projektui pateiktas nepritariančias pastabas bei į Aplinkos ministerijos, pagal ATĮ 20 str. 1 d. formuojančios valstybės politiką atliekų tvarkymo srityje, numatomą minėtą savivaldybių veiklos, apmokestinant komunalinių atliekų turėtojus, patikrinimą, Žemės ūkio ministerija nusprendė atidėti Nutarimo projekto projektui pateiktų pastabų ir siūlymų svarstymą. Kol kas apie minėto Aplinkos ministerijos inicijuojamo patikrinimo rezultatus bei

numatomo teisės aktų, reglamentuojančių komunalinių atliekų rinkliavas, Žemės ūkio ministerija informuota nebuvo.

Paminėtina, kad Lietuvos kiaulių augintojų asociacija (toliau – Asociacija) ne kartą yra kreipusis į Aplinkos ministeriją dėl Taisyklių nuostatų skirtingo traktavimo savivaldybėse. ŽŪM, suprasdama pateiktos problemos aktualumą, pritarė Lietuvos kiaulių augintojų asociacijos nuomonei, kad rinkliavos sąlygos už mišrias komunalines atliekas, taikant Vietinės rinkliavos taisykles, savivaldybėse turi būti vienodos visoms žemės ūkio įmonėms ir savivaldybės negali nustatyti kitokių sąlygų ar kriterijų nei nustatyta Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme bei Vyriausybės tvirtinamose rinkliavos ar įmokos dydžio nustatymo taisyklėse ir jų taikymo procedūrose. Taip pat, ŽŪM prašė Aplinkos ministerijos, pagal ATĮ 20 str. 2 d. koordinuojančiai savivaldybių institucijų veiklą atliekų tvarkymo srityje, įvertinti Asociacijos pasiūlymus ir padėti išspręsti iškilusią problemą tarp Asociacijos raštuose minimų Kupiškio savivaldybės, UAB „Kupiškio Akmenlinta“ bei Šilalės savivaldybės ir UAB „Vyturys“ ir Kauno r. savivaldybe dėl teisiniame reglamentavime nustatytų rinkliavų už komunalines atliekas, kad įmokos dydis už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nebūtų akivaizdžiai neproporcingas dėl jų nekilnojamojo turto ir jo naudojimo paskirties galinčiam susidaryti atliekų kiekiui.

PRIDEDAMA:

1) Nutarimo projekto lydraštis, Nutarimo projektas, Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 7 lap.

2) Lietuvos ūkininkų sąjungos 2025-02-25 raštas Nr. 25-02/083 „Dėl teisės aktų tarpusavio suderinimo“, 3 lap.

3) Aplinkos ministerijos 2025-06-20 raštas Nr. D8(E)-2570, 9 lap.

4) Lietuvos žemės ūkio rūmų 2025-05-26 raštas Nr. 1.03-0243, „Dėl teisės akto projekto Nr. 25-8503“, 3 lap.

5) Lietuvos kiaulių augintojų asociacijos, Aplinkos ministerijos, Žemės ūkio ministerijos raštai dėl komunalinių atliekų tvarkymo reglamentavimo taikymo, 9 lap.

Viceministras Gediminas Tamašauskis

Rita Adomavičienė, tel. 239 1156, el. p. rita.adomaviciene@zum.lt